

بیانات اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاه آریا مهر هنگام گشایش اجلاس هیئت

۱۳۴۹ - ۱۳۵۰ (دیجانبین، هنر و نشر رای ملی (پنجاه و دوم مهر ماه ۱۳۴۹)

باتأییدات خداوند متعال دوره اجلاس سال ۱۳۴۹-۱۳۵۰ مجلس سنا و مجلس شورای ملی را با کمال مسرت افتتاح مینمایم. برای ماتذکر این نکته، باید خوشوقتی است که تراژدی نامه فواید برای کشور در یکساله گذشته مثل همه سالهای خیر، تراژدیهای کمالات مثبت است که حتی در بسیاری از موارد از آنچه انتظار میرفت نیز بهتر و امید بخش تر است. در سال ۱۳۴۸ اقتصاد ایران در اثر تغییرات و تحولات اقتصادی و اجتماعی دوره برنامه پنجساله سوم و نخستین سال اجرای برنامه عمران چهارم ارزشمندی در حدود ۱۳ درصد بر خوردار شد و این رقم که بر حسب قیمت های ثابت محاسبه شده است ارزشمند متوسطی که در برنامه عمران چهارم پیش بینی شده بود دو درصد بیشتر بود. امیدواریم در سال جاری نیز میزان رشدی در این حدود داشته باشیم.

از طرف دیگر در نیمه اول سال ۱۳۴۹ قیمت ها در حدود ۳ درصد افزایش یافت در حالی که این رقم در دوره مشابه سال

۱۳۴۸ معادل ۳۲ درصد بوده. بدین ترتیب رشد قیمت ها در نیمه اول سال جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل دو درصد پایین آمده. البته باید تذکر داد که ترقی قیمت ها در سال گذشته تا حد زیادی مربوط به ترقی قیمت آهن فولاد در تمام دنیا بوده است.

همین پیشرفت محسوس را در سایر عئون حیاتی کشور می توانیم متذکر شویم.

شاخصی که یکی از عناصر سیاسی زیربنای اقتصاد مملکت است با تولید متجاوز از ۲۱۰۰ میلیون کیلووات ساعت در بخش دولتی در شش ماهه اول سال ۱۳۴۹ در مقام مقایسه با نیمه اول سال ۱۳۴۸ از یک رشد ۳۸ درصد بر خوردار بوده است از موفقیت های دیگر بکه در دوره اجلاس گذشته دست آورده ایم تقریباً تکمیل و اتمام تمام مراحل مختلف اصلاحات زسی و بی ریزی آینده کشاورزی مملکت با ایجاد شرکتهای تعاونی و شرکتهای سهامی زراعتی و تشویق مکنیزه کردن کشت زمین پوشیده سرمایه گذاری کافی و با اختیار کردن آخرین نسل ها و متدهای کشاورزی بوده است.

در زمینه های آموزشی و آموزش عالی نیز پیشرفت های چشم گیری حاصل شده است. بطوریکه تعداد محصلین دبستانها و دبیرستانها و دانشگاهها در این بخش تحسینی حاصلی جاری از هر زمان دیگر در تاریخ ایران بالاتر است. در حال حاضر بیش از سه میلیون دانش آموز در دبستانها و بیش از یک میلیون نفر در دبیرستانهای کشور تحصیل میکنند و تعداد محصلین مدارس حرفه ای و ایشیوهای ثانوی و دانشسراهای راهنمایی و مقدماتی از ۵۰ هزار نفر متجاوز است. در رشته تعلیمات عالی تعداد دانشجویان دانشگاهی کشور که در دو سال گذشته به ترتیب ۵۸ هزار و ۶۸ هزار نفر بود، در آغاز سال تحصیلی جاری به حدود ۸۰ هزار نفر رسیده است. علاوه بر این ترقی کمی از نظر کیفیت نیز تحولات عمیقی بخصوص در رشته های پژوهشی و تحقیقی در آموزش عالی حاصل شده است.

توسعه آموزش سمعی و بصری و آموزشی از راه تلویزیون و ایجاد باشکتهای تلویزیونی در مدارس و تشکیلات شوراهای آموزش و پرورش منطقه ای که تا کنون در ۵۳ منطقه تشکیل شده و تا پایان سال جاری در ۳۸ منطقه دیگر تشکیلات

خبر دهد شد از پیروان مؤثر این توسعه دامنده آموزش بوده است.
در جریان قانون جدید اجتماعی زمان پیش از شش هزار دختر و زن ایرانی در سدهای دانش و بهداشت و ترویج و آردای شرکت کرده اند. سیرهای انقلاب ایران متشکل از بهترین فرزندان دختر و پسر ایران بخدمت خویش بوقفیت کامل داده اند. مذهب و مسکن و روز در کار خود بچهار و ده هزار معشوقند و به همین نسبت اسرار درشان بیشتر میشود.
دافعه ایست که گویا کون اجتماعی پیوسته گسترده تر شده است. بر این اصول سیاست ما هم منظور که بلاهم گفته ایم اشاعه این بیمه ها در تمام سطوح ملت ایران است و در هر موقعیت و هر فرصتی این کار بجدیت دنبال شده است و خواهد شد. در این مورد بخصوص باید سازها یعنی مسئول کوشش کنند تا نحوه عرضه خدمت در تمامی بیمه های اجتماعی و کیفیت آن بهبود یابد.
در امور اجتماعی منجمه بشکلهای خیر و فعالیتها و وسیع و ارزندهای انجام میگیرد که چون این مؤسسات جنبه غیر دولتی دارند باید برای اخراج از این فعالیتها به کار رشد و آگاهی که خود آنها منتشر می کنند مراجع شود.
البته شئون ترقی ایران فقط محدود به این رشدهای مختلف نیست، بلکه در شئون فرهنگی و معنوی نیز پیشرفت های وسیعی حاصل شده است. در زمینه فرهنگ و هنر بطوریکه می بینیم هر روز گام تازه ای برداشته میشود و ایرانی ذوق و استعداد فطری خویش را در این رشدها بیش از پیش نشان میدهند. همچنین در تشکیلات بین المللی شرکت مؤثر ایران و موفقیت ایرانیان روز بروز به نحو روز تری بچشم میخورد و نمونه آن تشکیل روز افزون کنفرانسهای مختلف بین المللی در زمینه های گوناگون دریا بخت یا شهرهای دیگر ایران است.
باید با خوشوقتی متذکر شویم که بایدهای دموکراسی ایران روز بروز استوارتر و رشدهای آن عمیق تر میشود. بطوریکه امروز هر فرد ایرانی با فضای محفل سکونت خویش میتواند در امور مربوط به خود و مملکت خود از انجمنهای

ده گرفته تا تعاونیهای روستایی و شرکت های سهامی روستایی و خاندانهای انصاف و از انجمن های شهر تا شوراهای داوری و انجمن های شهرستان تا انجمن های استان و بالاخره مجالس شورای ملی و سنا اظهار نظر و عقیده بکنند. گذشته از این عوامل سازمان رزوری شعبه های هیئت های اعزامی این سازمان بنقاط مختلف کشور، وسیله دیگری است که برای این منظور در اختیار عموم افراد کشور قرار دادند. تاثیر این امور بخصوص با توجه بدین واقعیت محسوس تر میشود که در عین حال ما با بیسوادی بصورتی بی گنجه بارز می کنیم و هر چند فرد بیسواد نیز میتواند با آزادی اظهار عقیده کند، ولی مسلم است که با سوادها با معلومات بیشتر و آشنایی زیادتری میتوان در این باره نظر و قضاوت شرکت کرد.
سیاست خارجی ما در دوره اجلاس گذشته نیز مانند سابقه قبلی قوی تر و روشن تر و مشخص تر و اساس سیاست مستقل ملی ایران بر پایه پشتیبانی از سازمان ملل متحد و تفهم و همکاری بین المللی و تقویت صلح جهانی منتهی بود. این سیاست از یک طرف شاید بنا به موفقیت و مقام خاصی در صحنه بین المللی بخشیده، ولی از طرف دیگر مسئولیت اخلاقی ما را در تحولات جهانی بیشتر کرده است. البته ما از قبول این مسئولیت شانه خالی نمی کنیم و تا جایی که بتوانیم به بیشتر آرزوهای مقدس بشری کمک خواهیم کرد و با سایر اعضای بین المللی اشتراك مساعی کرده و آنها را تقویت خواهیم نمود.
در این زمینه بخصوص باید متذکر شویم که ما در مورد جزایر بحرین با ازوم انتخاب یک تصمیم در برخی مواجد شدیم. میدانید که این جزایر چگونه در یکصد و پنجاه سال پیش از ایران جدا شد، ولی کسی جبهه میدادست که در این مدت در آنجا حاکم و افعالی شده و تعداد جمعیت بجه نسبت و طریقی عوض شده است، و آب و باد در حال حاضر اکثریت مردم آن سرزمین بالحق به ایران موافق با نظر قدار استقلال هستند. اگر احوال اکثریت طرفدار شوخ اخیر بود، در آن صورت اشغال آنها با نیروی قهر به از طرف ما باعث بروز یک دشمنی دامن داری میشد که برای ما ضرر آن از نفع بیشتر بود. ولی اگر این اکثریت، ولو اکثریتی ضعیف مایل به انضمام به خاک ما میشد، بدین است ما چشم بسته تمام مشکلات را قبول میکردیم و آرزوی آنها را تحقق می بخشیدیم.

ما بر اساس سیاست جهانی و کلی خود، تشخیص این امر را چنانکه مجلسین ایران نیز تصویب کردند مطابق اساس و منشور سازمان ملل متحد بدان سازمان واگذار کردیم. و قبلاً متعهد شدیم که در این باره گزارش دیر کال سازمان ملل متحد را که تصویب شورای امنیت نیز رسیده باشد بفرستیم که باشد میبپذیریم. چنانکه میدانید این گزارش که بطور رسمی در اختیار ما گذاشته شد حاکی بود که اکثریت قاطع اهالی بحرین میل به استقلال دارند، و ما همانطور که وعده داده بودیم این امر را بپذیرفتیم، و در نتیجه امروز بحرینی ها بعضی آنکه دشمن ما باشند شاید از نزدیکترین دوستان ایران بشمار می آیند، و میل داریم اینطور فکر بکنیم که حاصل این اقدام، که ما بر اساس موازین عالی عدالت بین المللی و احترام بحقوق بشری انجام دادیم، از دست دادن خاک نیست، بلکه جذب قلوب است. این نماینده سیاست کلی است که ایران در خلیج فارس دنبال میکند. ما در این خلیج غیر از جزایری که متعلق به ایران است فقط هیچ جا نظری ندوخته ایم، و نه فقط به نفع هیچکس سعی نداریم، بلکه دست دوستی و برادری بطور مساوی بطرف بزرگترین تا کوچکترین کشورهای این منطقه دراز کرده ایم و بهر کس هم که از ما خواسته باشد، هر نوع کمکی را که از عهده ما بر آید بدون هیچ نیت و نظر پشت پرده ای مبذول خواهیم داشت.
دوره اجلاس جدید مجلسین سنا و شورای ملی، در هنگامی آغاز میشود که متأسفانه دنیا هنوز دچار جنگها و کشمکشها و اختلافات فراوان است، و بالخصوص در منطقه خاور میانه ما مطلب اساسی حل نشده است، بطوریکه گاهی دور نما و افق بسیار تاریک و خطرناکی در برابر ما مجسم میشود. معیناً گاه نیز بارقه امیدی میدرخشد که در پرتو آن احوالاً اجرای مفاد قطعنامه ۲۲ نوامبر ۱۹۶۷ سازمان ملل متحد بنظر امکان پذیر می آید.
سیاست ایران در باره این منطقه سیاستی کاملاً قاطع و صریح است که بر اساس اجرای کامل همین قطعنامه منتهی است. ما اولین کشور جهان بودیم که در ۷ ژوئن سال ۱۹۶۷ اعلام کردیم که صرف سرزمینهای دیگران بوسیله قوه قهریه

امری غیر قابل قبول است، و اکنون نیز بزرگتر اعتقاد واضح خود را در این باره اعلام میداریم.
طبیعی است که سیاست ما در این مورد، جزئی از سیاست کلی و بین المللی ما است که اصولاً بر مبنای صلحجویی بی دریزی شده است، و شاید ما یکی از اولین ممالکی بودیم که به بروی از همین سیاست بیمان عدم گسترش سلاحهای اتمی را امتداد کردیم، و اضافه بر آن طالب از بین بردن کلیه سلاحهای اتمی و همچنین رسیدن به خلع سلاح کامل تحت کنترل دقیق بین المللی هستیم. متوقعی هم که به این آخرین ایده آل خود رسیده باشیم، ما موافق غیر اتمی شدن هر نقطه از دنیاست که ممالک آن منطقه با آن موافق باشند هستیم، و بنوعی خود سیاست خودمان را در این زمینه اعلام می کنیم، که البته یکی از اصول آن موافقت با غیر اتمی شدن منطقه خاور میانه است. در مورد بحرانی که امروزه گریبانگیر دنیای اسلام شده است، دعای قلبی ما این است که مسلمانان روز بروز بهم نزدیکتر شوند و با هم همکاری بیشتری بکنند. بر همین اساس بود که ما به کنفرانس را ط رفتیم و صمیمانه دعای کنیم که اگر هم نفاق و اختلافی بین مسلمین هست برطرف شود و بدل به برابری و همکاری گردد. خوشبختانه روابط خود ما با تمام همسایگان روابط حسن همجواری و دوستی و در مورد بعضی از آنها بالاتر از آن بسط و همکشی و برادری است.
منتها با کمال تأسف شاهده آن هستیم که یکی از همسایگان ما خود را در این موقع که در دنیا استعمار، یا از بین رفته و با در حال از بین رفتن است، وارث استعمار میداند و میخواهد بنا بر قرار دادی را تخمین کند که در اوج اقتدار استعماری در سال ۱۹۳۷ بر ایران تحمیل شده بود، و بدین است که این امری مجال و غیر ممکن است. باز هم بعضی از مسئولین امور همین همسایه اظهار عقیده میکنند که کشور ایران در حدود یکپنجاه اروس صد کیلومتر مرز خاکی و دریایی در خلیج فارس دارد اصلاً در منطقه خلیج که به روی آن اسم دیگری میگذازد احتیاجی است، در حالی که خود آن کشور فقط ۳۰ کیلومتر مرز باریج دارد. وجود چنین رویه ای که درک آن برای ما مشکلی است، ما با هم حاضریم بطور مسالمت آمیز و بر اساس حقوق جاری و متداول بین المللی اختلاف خودمان را حل بکنیم. منتها اگر بعضی احوال کنند

که چون انگلستان باند و اعتماد در سال ۱۹۷۱ قوای خود را از خلیج فارس خارج کند، آنها خواهند جای آن را پر کنند، این مطلبی غیر عملی و بهر صورت برای ایران غیر قابل تحمل است.

خلیج فارس و آزادی رفت و آمد و کشتی رانی در آن برای ایران گذشته از جنبه تاریخی و ملی، به موقعی که باک فطره نفت در معادن و ذخائر ایران موجود باشد، و تا وقتی که در دنیا اصول تجارت آزاد بین المللی مندرول باشد، و تا هنگامیکه از نظر بین المللی اصول کشتی رانی آزاد برقرار باشد، برای ما منطقی است. بدین جهت تروزی که دنیا لزوماً آرامش کم بر خوردار نبوده و بیات حلع سلاح مطمئن نرسیده باشد، ما ناچار هستیم که قوای مسلح ایران را در هر اوردیبا و زمین بهر مقدار که برای حفظ مافع ایران و جوابگویی به هر پیش آمده منطقی ای بتمهائی لازم باشد تقویت کنیم، و این کار را خواهیم کرد.

همچنانکه گفتیم، مصمم هستیم که از نفت خودمان در راه تامین پیشرفت مملکت استفاده کامل بکنیم، و مطابق قطعنامه ای که در سال ۱۹۵۶ در هفتمین دوره سازمان ملل متحد تصویب رسیده و در آن صراحتاً اشعار شده است که هر یک از دولتهای عضو این سازمان حق دارند آزادانه منابع طبیعی خود را بهر نوع که در صلاح خویش بدانند در راه تامین ترقی و توسعه اقتصادی خود بر اساس حق حاکمیت ملی خویش مورد استفاده قرار دهند، و بر اساس قطعنامه های مشابهی که در سالهای ۱۹۶۲ در دوره اجلاسیه هفدهم سازمان ملل متحد، و در سال ۱۹۶۶ در دوره اجلاسیه بیست و یکم این سازمان تصویب رسیده، هر اقدامی را که برای تامین مافع ایران در این زمینه لازم باشد عملاً انجام خواهیم داد.

البته تمایلی ما این است که در درجه اول این کار بصورت موافقت و تفاهم با شرکتهای نفتی کنسرسیوم انجام گیرد، ولی اگر این نظر عملی نشود ما بوسیله وضع قانون لازم در تامین مافع خود اقدام خواهیم کرد.

باید متذکر شویم که خوشبختانه ذخائر ایران منحصر به نفت نیست، بلکه هر روز منابع زیرزمینی تازه ای کشف میشود که ما اینکه اکنون ذخائر مس، بمقدار خیلی قابل توجه، و منابع فلزات دیگرین متعدد دیگر در ایران پیدا شده است.

هر سال که میگذرد معادن جدید آهن و زغال بدست می آید، و میدانیم که بزودی مراکز ذوب آهن و فولاد سازی و آلومینیوم در ایران شروع بکار خواهد کرد.

روابط بازرگانی ما با ممالک خارجیه بسرعت رو توسعه واقزایش می رود و بخواست خداوند وضع مملکت ما وثبات آن ضوری است که ما ناچاره میدانیم با ممالکی که آمادگی دارند بر نامه های وسیعی در این زمینه طرح ریزی بکنیم که ما اینکه فعلاً با کشور اتحاد جماهیر شوروی دارای موافقتنامه بازرگانی پنج ساله ای هستیم که میزان مبادلات دو کشور را در دوره قراردادی یک میلیارد دلار می رساند و از جمله نکات جالب این قرارداد این است که برای نخستین بار صادرات کالاهای صنعتی ایران در دوره قرارداد با صادرات کالاهای سنتی برابر میشود. اضافه بر آن، ما اکنون مشغول طرح ریزی قراردادهای ضویل المذنی برای یک دوره پانزده ساله با آن کشور هستیم.

در دوره اجلاسیه کنونی که با بیان آن تقریباً مقارن با برگزاری جشن دوهزار و پانصدمین سال بنیاد شاهنشاهی ایران خواهد بود، از لحاظ مادی سعی در اجرای کامل برنامه پنجاه ساله چهارم، و شاید بیشتر از آن خواهد شد.

زیرا باید با خوشوقتی متذکر شویم که این برنامه تا بحال همیشه بیشتر و جلوتر از آنچه پیش بینی شده انجام گرفته است. در عین حال در شئون معنوی و اخلاقی و تربیتی روز بروز انتظار ترقیات بیشتری را داریم. مطمئن هستیم که تعداد با سوادان منظم زیادتر خواهد شد، و با تکمیل شبکه های رادیوفنی و تلویزیونی، تربیت و فرهنگ را در اختیار میلیونها افراد بیشتر قرار خواهیم داد، و با بالا رفتن سطح زندگی افراد مملکت ما خواهد توانست ترقیات مادی و معنوی چند ساله اخیر را با آهنگی باز هم سریعتر دنبال کند.

از خداوند تعالی مسئلت داریم که کشور و ملت ما را همواره از الطاف و عنایات خویش برخوردار فرماید، و برای شما هم، بندگان ملت نیز در راه انجام وظایف خطیری که در خدمت بمصالح ملی برعهده دارید خواستار توفیق کامل هستیم.

(کلیف زدن ممتد حاضران در جلسه)